

ŻELAZNY SZLAK ROWEROWY – 54 km (PĘTLA)

Żelazny Szlak Rowerowy (cz. *Železná cyklotrasa*) poprowadzony jest po pograniczu polsko-czeskim, a dokładnie przez tereny 5 gmin: Godów, Jastrzębie-Zdrój i Zebrzydowice, a także czeską Karwinę i Piotrowice koło Karwiny. Pętla główna ma 54 km długości (a dodając dojazd z dworca kolejowego w Zebrzydowicach 60 km), ale w terenie istnieje również trasa alternatywna, która ma 36 km i daje rowerzystom możliwość wyboru różnych wariantów trasy. Szlak jest łatwy i powinni poradzić sobie z nim nawet mało doświadczeni rowerzyści oraz dzieci. Najbardziej wymagające odcinki znajdują się tuż przy granicy w Karwinie i Piotrowicach koło Karwiny. Ze względu na rodzaj nawierzchni na szlaku poradzą sobie wszystkie typy rowerów. Żelazny Szlak Rowerowy jest przejezdny dla rowerów szosowych oraz przyczepek. Polski odcinek szlaku ma 32,5 km, a czeski 21,5 km.

PRZEBIEG SZLAKU

Superowany początek: Godów, Urząd Gminy Godów (0,0 km) → Łaziska (4 km) → Podbucze (6 km) → Skrzyszów (8 km) → Godów (9,5 km) → Jastrzębie-Zdrój (13 km) → Zebrzydowice (23 km) → Karwina (rynek: 38 km) → Piotrowice (centrum: 48 km) → Skrbieńsko (49 km) → Gołkowice (51 km) → Godów (54 km)

OZNAKOWANIE

Żelazny Szlak Rowerowy ze względu na przebieg przez dwa kraje ma dwa różne oznakowania.

Polski odcinek to znaki typu R4, czyli pomarańczowa tabliczka z czarnym rowem i logo szlaku. Oznakowanie jest dobre, więc ciężko się zgubić. Poza tabliczkami z kierunkiem jazdy spotkać można tablice informacyjne z mapą szlaku i historią kolei na tych obszarach, a także znaki z kilometrażem do kolejnych miejscowości, informacją o skrzyżowaniach z innymi szlakami rowerowymi oraz odległościach do pobliskich atrakcji turystycznych.

W Czechach pomarańczowe tabliczki zmieniają się w żółte, ale na szczęście logo szlaku pozostaje. U naszych południowych sąsiadów oznakowanie jest rzadsze, mniej intuicyjne i bardziej skomplikowane (jeden czeski znak kierunkowy zastępuje kilka tabliczek w Polsce, dlatego trzeba bardziej skoncentrować się na znakach). Na czeskim odcinku Żelaznego Szlaku Rowerowego jest dużo informacji o skrzyżowaniach z innymi szlakami, ale niestety brakuje tablic informacyjnych z mapą szlaku, która ułatwiłaby czytelność kierunku jazdy na rozdzielniach.

Żelazny Szlak Rowerowy, fot. Szymon Nitka, www.znajkraj.pl

NAWIERZCHNIE

- Wydzielona infrastruktura rowerowa: 27,2 km (51%)
 - utwardzona: 27,2 km
 - nieutwardzona: 0 km
- Droga publiczna asfaltowa: 25,8 km (48%)
- Droga szutrowa: 0,2 km (0,5%)
- Droga gruntowa: 0 km
- Inna: 0,2 km (0,5%) – bruk

Po polskiej stronie Żelazny Szlak Rowerowy wykorzystuje stare i nieużywane linie kolejowe, którym zresztą szlak zawdzięcza swoją nazwę. Od Godowa przez Jastrzębie-Zdrój do Zebrzydowic jedzie się fantastyczną drogą rowerową z mineralno-żyzinną nawierzchnią. Odcinek ma 15 km i utworzony został na nasypie dawnej linii kolejowej. Jest wyłączony z ruchu samochodowego, a co kilka-set metrów znajdują się miejsca odpoczynkowe z ławką, stolikiem i stojakiem rowerowym, a także cztery duże miejsca odpoczynkowe (tzw. MOR-y) oraz dwa z automatycznym defibrylatorem zewnętrznym i samoobsługową stacją naprawy rowerów. Kolejny odcinek wyłączony z ruchu samochodowego i utworzony na nasypie dawnej linii kolejowej jest w Łaziskach. Ma on niemal 1,5 km długości i jedno miejsce odpoczynku rowerzystów. Jeśli do tego dołożymy pozostałe odcinki, tj. drogę rowerową w Godowie, a w Zebrzydowicach drogę z pasem rowerowym i drogę z zakazem ruchu dla samochodów, to poza ruchem samochodowym jest 63% polskiej części trasy. Pozostała część szlaku po polskiej stronie (ok. 15 km) to asfaltowe drogi publiczne (36%) z małym ruchem samochodowym oraz krótki, bo 250-metrowy odcinek szutrowy w Godowie. Cały polski odcinek Żelaznego Szlaku Rowerowego jest w łatwy, więc poradzą sobie z nim nawet mniej zaawansowani rowerzyści. Jest też przejezdny dla rowerów szosowych oraz przyczepek.

Czeska strona Żelaznego Szlaku Rowerowego różni się od polskiej. Tutaj dominują asfaltowe drogi publiczne, które łącznie stanowią 67% czeskiej części szlaku. Pozostała część to drogi wyłączone z ruchu samochodowego. W Karwinie drogi rowerowe są bardzo różne. Mają nawierzchnie asfaltową lub z kostki brukowej. Najlepsza droga rowerowa znajduje się na wałach Olzy w Karwinie, a najsłabsze są często popękane asfaltowe alejki w Parku Zdrojowym. W Piotrowicach koło Karwiny natomiast występują drogi z zakazem ruchu dla samochodów, po których jazda jest dużą przyjemnością.

Żelazny Szlak Rowerowy, fot. Szymon Nitka, www.znajkraj.pl

Żelazny Szlak Rowerowy jest w formie pętli, więc można dojechać autem do punktu startu i zaparkować przy Urzędzie Gminy w Godowie lub na parkingach w Jastrzębiu-Zdroju na ul. Rozwojowej lub Towarowej. Najbliższe dworce kolejowe znajdują się w Zebrzydowicach i Czyżowicach. Zatrzymują się tam pociągi Kolei Śląskich linii S61 (Katowice – Cieszyń). Można także skorzystać z dworca w Czyżowicach, który oddalony jest od szlaku o ok. 6 km. Dojeżdżając tam pociągami linii S71 z Katowic przez Rybnik do Chalupek.

Żelazny Szlak Rowerowy, fot. Szymon Nitka, www.znajkraj.pl

CO ZOBACZYĆ

Na obszarze Jastrzębia-Zdroju ciekawym miejscem jest **dolina rzeki Szotkówki**, gdzie mają swoje siedziska bobry i wydry europejskie oraz **Las Białoszek**, w którym rośnie buk „Jakub” – najstarsze drzewo w Jastrzębiu-Zdroju. Jedną z najciekawszych atrakcji Jastrzębia-Zdroju jest **Park Zdrojowy**, założony na początku lat 60. XIX wieku, w którym mieszczą się Dom Zdrojowy, Galeria Historii Miasta oraz inhalatorium solankowe. W 2023 r. otwarta została w Jastrzębiu-Zdroju nowoczesna multimedialna wystawa **Carbonarium**, poświęcona historii węgla i tradycjom górniczym miasta.

Żelazny Szlak Rowerowy, fot. Szymon Nitka, www.znajkraj.pl

ŻELAZNY SZLAK ROWEROWY – 54 km (PĘTLA)

Żelazny Szlak Rowerowy (cz. *Železná cyklotrasa*) poprowadzony jest po pograniczu polsko-czeskim, a dokładnie przez tereny 5 gmin: Godów, Jastrzębie-Zdrój i Zebrzydowice, a także czeską Karwinę i Piotrowice koło Karwiny. Pętla główna ma 54 km długości (a dodając dojazd z dworca kolejowego w Zebrzydowicach 60 km), ale w terenie istnieje również trasa alternatywna, która ma 36 km i daje rowerzystom możliwość wyboru różnych wariantów trasy. Szlak jest łatwy i powinni poradzić sobie z nim nawet mało doświadczeni rowerzyści oraz dzieci. Najbardziej wymagające odcinki znajdują się tuż przy granicy w Karwinie i Piotrowicach koło Karwiny. Ze względu na rodzaj nawierzchni na szlaku poradzą sobie wszystkie typy rowerów. Żelazny Szlak Rowerowy jest przejezdny dla rowerów szosowych oraz przyczepek. Polski odcinek szlaku ma 32,5 km, a czeski 21,5 km.

ŻELAZNY SZLAK ROWEROWY – 54 km (PĘTLA)

Żelazny Szlak Rowerowy (cz. *Železná cyklotrasa*) poprowadzony jest po pograniczu polsko-czeskim, a dokładnie przez tereny 5 gmin: Godów, Jastrzębie-Zdrój i Zebrzydowice, a także czeską Karwinę i Piotrowice koło Karwiny. Pętla główna ma 54 km długości (a dodając dojazd z dworca kolejowego w Zebrzydowicach 60 km), ale w terenie istnieje również trasa alternatywna, która ma 36 km i daje rowerzystom możliwość wyboru różnych wariantów trasy. Szlak jest łatwy i powinni poradzić sobie z nim nawet mało doświadczeni rowerzyści oraz dzieci. Najbardziej wymagające odcinki znajdują się tuż przy granicy w Karwinie i Piotrowicach koło Karwiny. Ze względu na rodzaj nawierzchni na szlaku poradzą sobie wszystkie typy rowerów. Żelazny Szlak Rowerowy jest przejezdny dla rowerów szosowych oraz przyczepek. Polski odcinek szlaku ma 32,5 km, a czeski 21,5 km.

GRANICZNE MEANDRY ODRY – 12 km (SZLAK NR 355, PĘTLA)

Żelazny Szlak Rowerowy jest w formie pętli, więc można dojechać autem do punktu startu i zaparkować przy Urzędzie Gminy w Godowie lub na parkingach w Jastrzębiu-Zdroju na ul. Rozwojowej lub Towarowej. Najbliższe dworce kolejowe znajdują się w Zebrzydowicach i Czyżowicach. Zatrzymują się tam pociągi Kolei Śląskich linii S61 (Katowice – Cieszyń). Można także skorzystać z dworca w Czyżowicach, który oddalony jest od szlaku o ok. 6 km. Dojeżdżając tam pociągami linii S71 z Katowic przez Rybnik do Chalupek.

PRZEBIEG SZLAKU

Superowany początek: Dworzec PKP Chwałupki Chwałupki (0,0 km) → Graniczne Meandry Odry (2 km) → Zabelków (5 km) → Rudyszwałd (7 km) → Chwałupki (12 km)

OZNAKOWANIE

Szlak oznakowany jest kolorem zielonym. Jego przebieg wyznaczają znaki typu R1, które rozmieszczone są dość często, więc rowerzyści powinni poradzić sobie bez wsparcia mapy lub pliku GPX.

Graniczne Meandry Odry, fot. M. Giba

Pałac w Chwałupkach, fot. Tomasz Renk

Wieża widokowa przy Granicznych Meandrach Odry, fot. M. Giba

W Zebrzydowicach znajduje się zabytkowy pałac, w którym obecnie mieszczą się różne gminne instytucje, ale parkowa lokalizacja pałacu nad **stawem Młyniskim** zachęca do odpoczynku. Jest tu amfiteatr, małe widowiska oraz ośrodek sportów wodnych. Ciekawymi obiektami terenu Gminy Zebrzydowice są także: **kościół pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Kaczcach** (obiekt Szlaku Architektury Drewnianej), **zamek i kościół pw. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny w Końcycach Małych** oraz **kościół pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Zebrzydowicach**.

Najciekawszym turystycznie miastem po czeskiej stronie granicy, przez które przebiega Żelazny szlak Rowerowy jest **Karwina**. Warto tutaj dłużej się zatrzymać na Rynku Masaryka i poziedzać Zamek Frysztat, a także pokreślić się po Parku Zdrojowym i Parku Bożeny Nemcovej, w którym znajduje się m.in. przystań i mini zoo.

W 2021 r. Żelazny Szlak Rowerowy został wyróżniony w konkursie **Najlepsza Przestrzeń Publiczna Województwa Śląskiego**, a w 2023 r. **zdołzył tytuł Cud Polski 2023**, przyznany przez **National Geographic** w kategorii **województwa śląskiego**. W 2023 r. na gali w Rzymie **festiwalu rowerowy skupiony wokół Żelaznego Szlaku Rowerowego** otrzymał nagrodę w konkursie organizowanym przez międzynarodowe stowarzyszenie **Greenways**, przyznawaną szlakom i wydarzeniom promującym trasy rowerowe.

Żelazny Szlak Rowerowy, fot. Szymon Nitka, www.znajkraj.pl

PĘTLA LASY RUDZKIE – 35 km (PĘTLA)

Żelazny Szlak Rowerowy jest w formie pętli, więc można dojechać autem do punktu startu i zaparkować przy Urzędzie Gminy w Godowie lub na parkingach w Jastrzębiu-Zdroju na ul. Rozwojowej lub Towarowej. Najbliższe dworce kolejowe znajdują się w Zebrzydowicach i Czyżowicach. Zatrzymują się tam pociągi Kolei Śląskich linii S61 (Katowice – Cieszyń). Można także skorzystać z dworca w Czyżowicach, który oddalony jest od szlaku o ok. 6 km. Dojeżdżając tam pociągami linii S71 z Katowic przez Rybnik do Chalupek.

PRZEBIEG SZLAKU

Superowany początek: Pocysterski Zespół Klasztorno-Pałacowy w Rudach Pocysterski Zespół Klasztorno-Pałacowy (0,0 km) → parking leśny Rudy Brantolka (1,3 km) → wieża obserwacyjna Nowy Barrach (4,8 km) → pomnik Jaghaus (9,8 km) → lotnisko leśne (13,5 km) → Góra Zamkowa (21,5 km) → Leśniczówka Krasiejów (23 km) → Stacja Kolei Wąskotorowej Rudy (33 km) → Pocysterski Zespół Klasztorno-Pałacowy (35,3 km)

OZNAKOWANIE

Szlak oznakowany jest kolorem zielonym, a jej początek i koniec znajduje się w Rudach, przy Pocysterskim Zespole Klasztorno-Pałacowym. Oznakowanie trasy jest czytelne i spójne. Oprócz znaków z kierunkiem jazdy, występują

Kolej Wąskotorowa w Rudach, fot. M. Giba

Pętla Lasy Rudzkie, fot. M. Giba

Pętla Lasy Rudzkie, fot. D. Berłowski, rowerempolsku.pl

Zespół Klasztorno-Pałacowy w Rudach, fot. M. Giba